

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 3CoCsp/87/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120290223
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 10. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Angelika Sopoligová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2022:6120290223.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Angeliky Sopoligovej a členov senátu JUDr. Ľuboša Kunaya a JUDr. Borisa Brondoša v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pajštúnska 5, IČO: 35724803, zastúpeného Remedium Legal s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pajštúnska 5, IČO: 53255739 proti žalovanému: F. O., nar. X.X.XXXX, bytom v Q. O., H. XX, zastúpenému JAKUBIS & PARTNERS s.r.o., so sídlom v Bratislave, Zámocká 36, IČO: 50990365, o zaplatenie 3.219,45 eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves č.k. 8Csp/192/2020-193 zo dňa 14. októbra 2021

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok a vec v r a c i a súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Spišská Nová Ves (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) rozsudkom označeným v záhlaví tohto rozhodnutia rozhodol v tomto znení:

I. Súd žalobu z a m i e t a.

II. Súd p r i z n á v a žalovanému voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých súd rozhodne samostatným uznesením po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozsudku.

2. Žalobca podanou žalobou žiadal od žalovaného zaplatenie istiny vo výške 3.219,45 eur s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 1.766,59 eur od 23.3.2019 do zaplatenia, ako aj trovy konania, keďže na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 22.3.2019 uzavretej medzi postupcom Slovenská sporiteľňa, a.s., Tomášikova 48, Bratislava, IČO: 00151653 (ďalej len "postupca") a žalobcom, postúpil postupca na žalobcu pohľadávku voči žalovanému. Žalovaný bol v čase postúpenia pohľadávky napriek písomnej výzve postupcu v nepretržitom omeškaní so splnením čo i len časti svojho peňažného záväzku voči postupcovi po dobu dlhšiu ako 90 kalendárnych dní. Postupca uzatvoril so žalovaným dňa 12.8.2014 Zmluvu č. XXXXXXXXXXXX (ďalej len "Zmluva"), ktorej súčasťou sú Všeobecné obchodné podmienky postupcu v znení ich dodatkov (ďalej len "VOP"). Na základe Zmluvy postupca poskytol žalovanému peňažné prostriedky. Podmienky čerpania peňažných prostriedkov, podmienky splácania peňažných prostriedkov, podmienky pri neplnení zmluvných povinností a ďalšie náležitosti sú upravené v Zmluve a vo VOP. Žalovaný neplnil v stanovených termínoch splátky, čím porušil svoju povinnosť podľa Zmluvy, a tak pôvodný veriteľ dňa 23.1.2018 vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru ku dňu 22.1.2018, pričom vyzval žalovaného na úhradu dlžnej sumy najneskôr do 15 dní. Pohľadávka žalobcu predstavovala ku dňu postúpenia predmetnej pohľadávky sumu vo výške 3.219,45 eur, ktorá pozostávala z istiny vo výške 1.766,59 eur, z riadneho úroku vo výške 1.259,24 eur, z úroku z omeškania vo výške 193,062 eur, v súlade s prílohou k Zmluve o postúpení pohľadávok, kde postupca deklaruje, že výška a špecifikácia pohľadávky uvedenej v predmetnej prílohe je generovaná bankovým systémom a predstavuje aktuálnu dlžnú sumu ku dňu postúpenia pohľadávky. Žalovaný po postúpení pohľadávky do dnešného dňa nevykonal žiadne úhrady. Žalobca si zároveň uplatňuje úrok z omeškania počnúc dňom 23.3.2019, t.j. dňom nasledujúcim po dni účinnosti postúpenia pohľadávky, ako aj trovy konania.

3. Ako prostriedky procesného útoku použil žalobca skutkové tvrdenia a listinné dôkazy, a to Zmluvu o splátkovom úvere zo dňa 12.8.2014, Všeobecné obchodné podmienky, Obchodné podmienky pre poskytovanie Úverov a Povolených prečerpaní Privátnym klientom a MIKRO podnikateľom, Sadzovník poplatkov a náhrad od 1.1.2014, Platobná história, Výzvu na úhradu dlžnej sumy zo dňa 23.11.2017 a dňa 18.12.2018, Oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti zo dňa 23.1.2018, Oznámenie o postúpení pohľadávky zo dňa 30.3.2019, Pokus o zmier zo dňa 12.2.2020 a doklad preukazujúci odoslanie Pokusu o zmier žalovanému, Zmluvu o postúpení pohľadávok č. 0217/2019/CE zo dňa 22.3.2019, vrátane prílohy.

4. Súd vyzval žalobcu na zdokladovanie splnenia podmienok v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách, kde žalobca vo vyjadrení zo dňa 11.3.2021 uviedol, a to s poukazom na bod 10.3 VOP, že žalovaný bol v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní a bol opakovane vyzvaný na úhradu omeškaných splátok z rokov 2015-2017 a to výzvou označenou ako oznámenie o vyhlásenie mimoriadnej splatnosti zo dňa 23.1.2018, ku ktorej doložil kópiu podacieho hárku, ktorá preukazuje odoslanie tejto výzvy žalovanému, dávajúc do pozornosti aj citované rozhodnutia súdov.

5. Na základe vykonaného dokazovania a jeho vyhodnotenia, súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa čl. 7 bod 7.6.1 Všeobecných obchodných podmienok (ďalej len „VOP“), čl. 10 VOP, § 39 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), § 52 ods. 1, 4 OZ, § 53 ods. 1, 2, 5 OZ, § 53 ods. 9 OZ, § 54 ods. 1, 2 OZ, § 100 ods. 1 OZ, § 101 OZ, § 103 OZ, § 524 OZ, § 525 ods. 2 OZ, § 565 OZ, § 567 ods. 2 OZ, § 1 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, platnom v čase uzavretia zmluvy, § 2 písm. g/, § 9 ods. 2, § 11 ods. 1 hore citovaného zákona, § 92 ods. 4 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy o postúpení pohľadávky, ku ktorému v tejto veci došlo zmluvou zo dňa 22.3.2019).

6. Ako prvé súd prvej inštancie skúmal, či žalobca má v spore aktívnu vecnú legitímáciu a vychádzal zo skutočností, že pôvodný veriteľ Slovenská sporiteľňa, a.s. je bankou a preto na danú vec okrem ust. § 525 OZ a § 53 ods. 8 OZ je potrebné aplikovať aj ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách, dávajúc v tomto smere do pozornosti aj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 1Cdo/147/2017 zo dňa 24.4.2018, pričom dospel k záveru, že k postúpeniu pohľadávky banky došlo v rozpore s týmto ustanovením, čím je postúpenie pohľadávky banky neplatný právny úkon, nakoľko za výzvu podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách nie je možné považovať výzvu na úhradu dlžnej sumy zo dňa 23.11.2017, resp. výzvu na predčasné splatenie zostatku úveru s príslušenstvom zo dňa 18.12.2018, pokiaľ sa vo výzve neodkazuje na postup podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že výzva zo dňa 23.11.2017, je považovaná za výzvu podľa § 53 ods. 9 OZ. Žalobca nepreukázal, kedy uvedenú výzvu doručil žalovanému. Žalobca pri doručovaní výzvy banky zo dňa 18.12.2018 na predčasné splatenie zostatku úveru nepredložil doklad o doručení. Za výzvu v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách sa nepovažuje ani oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru. V tomto smere súd poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu Prešov sp.zn. 3Co/151/2018. Základným predpokladom pre postúpenie bankovej pohľadávky je písomná výzva banky adresovaná žalovanému na splnenie dlhu, ktorá musí predchádzať postúpeniu aspoň 90 dní. Je nevyhnutné, aby sa písomná výzva dostala do dispozičnej sféry dlžníka, teda aby bola žalovaným nielen odoslaná, ale aj doručená. Spotrebiteľ totiž vo výzve musí byť upozornený nielen na omeškanie, ale aj na jeho následok, na vôľu banky postúpiť pohľadávku a na možnosť zvrátiť postúpenie. Žalobca v danom prípade nepreukázal, že by jeho právny predchodca pred postúpením pohľadávky takúto výzvu reálne žalovanému zaslal a doručil, keďže to ani nevyplýva z obsahu výzvy zo dňa 23.11.2017 a výzvy zo dňa 18.12.2018.

7. Keďže v tomto prípade pri postúpení bankovej pohľadávky na nebankový subjekt, neboli splnené ani podmienky podľa § 92 ods. 8 prvá veta zákona o bankách, ide o postúpenie v rozpore so zákonom (v tomto prípade so zákonom o bankách), kedy je postúpenie pohľadávky v zmysle § 525 ods. 2 OZ vylúčené. Ide tu teda o neplatný právny úkon v zmysle § 39 OZ.

8. Dôvodom pre zamietnutie žaloby je nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu; skúmanie vecnej legitímácie, či už aktívnej alebo pasívnej, je imanentnou súčasťou každého súdneho konania, pričom súd ju skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiadna zo strán nenamieta, pričom zistenie nedostatku vecnej legitímácie má za následok zamietnutie žaloby s poukazom na rozsudok NS SR sp.zn. 1Cdo/147/2017.

9. Súd prvej inštancie preskúmaval aj vznesenú námietku premlčania a vychádzal zo skutočností, po právnom posúdení v zmysle § 565 OZ a § 53 ods. 9 OZ, že v danom prípade k zosplatneniu došlo v dôsledku omeškania so splátkou splatnou najneskôr dňa 18.10.2017, čím premlčacia doba začala plynúť 19.1.2018, t.j. v deň nasledujúci po uplynutí 3- mesačnej lehoty odo dňa 18.10.2017, kedy nastala splatnosť splátky, ktorá zosplatnenie (dňa 22.1.2018) vyvolala (§ 53 ods. 9 OZ) a uplynula by dňom 19.1.2021, keďže žalobca podal žalobu dňa 15.12.2020 na súd, ide o včas podanú žalobu. Čo sa týka premlčania, súd vychádzal z rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 6CoCsp/12/2021.

10. O nároku na náhradu trov konania rozhodol v zmysle § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP, keďže nezistil dôvody pre aplikáciu ust. § 257 CSP.

11. Proti rozsudku podal v zákonnej lehote (včas) odvolanie žalobca. Uplatnil odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b/, h/ a f/ CSP, t.j. že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces; rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Mal za to, že pred postúpením pohľadávky postupca dodržal všetky podmienky, ktoré mu ustanovuje § 92 ods. 8 zákona o bankách, čím nedošlo k porušeniu bankového tajomstva.

12. V tejto súvislosti žalobca poukazuje na to, že v konaní bolo preukázané, že žalovaný bol v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči postupcovi nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní (žalovaný bol v zmysle platobnej histórie úveru a predložených výziev postupcu v nepretržitom omeškaní so splnením čo i len časti svojho peňažného záväzku voči postupcovi najneskôr od 13.4.2017 (za obdobie od 18.5.2017 do 18.5.2018 neuhradil žiadnu splátku), pričom k postúpeniu pohľadávky došlo až dňa 22.3.2019, t. j. celkom jednoznačne po nepretržitom omeškaní s plnením čo len časti záväzku po dobu dlhšiu ako 90 kalendárnych dní, in concreto 943 dní) a zároveň bolo preukázané, že žalovaný bol postupcom opakovane vyzvaný na úhradu omeškaných splátok, a to okrem iných výziev:

- Upomienka zo dňa 25.02.2015
- Upomienka zo dňa 07.03.2015 - doručovanie preukázané z platobnej histórie
- Upozornenie na omeškanie zo dňa 25.03.2015, doručovanie sporné nebolo
- Upomienka zo dňa 04.04.2015 - doručovanie preukázané z platobnej histórie
- Upozornenie na omeškanie zo dňa 26.04.2015, doručovanie sporné nebolo
- Upomienka zo dňa 04.05.2015 - doručovanie preukázané z platobnej histórie
- Upozornenie na omeškanie zo dňa 25.05.2015, doručovanie sporné nebolo
- Upomienka zo dňa 03.06.2015 - doručovanie preukázané z platobnej histórie
- Upozornenie na omeškanie zo dňa 27.06.2015, doručovanie sporné nebolo
- Upomienka zo dňa 04.07.2015 - doručovanie preukázané z platobnej histórie
- Upozornenie na omeškanie zo dňa 26.07.2015, doručovanie sporné nebolo
- Upomienka zo dňa 03.08.2015 - doručovanie preukázané z platobnej histórie
- Upozornenie na omeškanie zo dňa 25.08.2015, doručovanie sporné nebolo
- Upomienka zo dňa 05.09.2015 - doručovanie preukázané z platobnej histórie
- Upozornenie na omeškanie zo dňa 27.09.2015, doručovanie sporné nebolo
- Upomienka zo dňa 04.10.2015 - doručovanie preukázané z platobnej histórie
- Upomienka zo dňa 25.10.2015, doručovanie sporné nebolo
- Upomienka zo dňa 03.11.2015 - doručovanie preukázané z platobnej histórie
- Upozornenie na omeškanie zo dňa 25.11.2015, doručovanie sporné nebolo
- Upomienka zo dňa 05.12.2015 - doručovanie preukázané z platobnej histórie
- Upozornenie na omeškanie zo dňa 25.01.2016, doručovanie sporné nebolo
- Výzva zo dňa 14.09.2016, doručovanie sporné nebolo
- Výzva zo dňa 23.11.2017 podľa ust. § 53 ods. 9 OZ, doručovanie sporné nebolo
- Výzva zo dňa 23.01.2018 (oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti), doručovanie sporné nebolo
- Výzva zo dňa 18.12.2018 podľa ust. § 92 ods. 8 ZoB, spolu s podacím hárkom, ktorý tvorí obsah spisu. Apeloval na to, že žalovaný bol v nepretržitom omeškaní so splnením čo i len časti svojho peňažného záväzku v okamihu, kedy prestali svoj záväzok splácať spôsobom, akým si to s postupcom dojednal v zmluve o úvere. Postupca ho na splnenie jeho záväzku opakovane vyzval a preto možno uzavrieť, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, nakoľko v konaní bolo predloženými listinnými dôkazmi preukázané, že žalovaný bol v čase postúpenia

pohľadávky napriek písomnej výzve postupcu v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči postupcovi nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní, a teda bolo preukázané, že zo strany postupcu nedošlo k porušeniu ust. § 92 ods. 8 ZoB a porušeniu bankového tajomstva.

13. Žalobca sa ďalej nestotožňuje s právnym názorom súdu, podľa ktorého v zmysle ust. § 92 ods. 8 ZoB je na splnenie predpokladov podľa tohto ustanovenia potrebné, aby bol dlžník v omeškaní so splnením čo i len časti svojho peňažného záväzku po dobu dlhšiu ako 90 kalendárnych dní, pričom táto lehota začína plynúť až po doručení písomnej výzvy banky. Takýto výklad z dikcie ust. § 92 ods. 8 ZoB nevyplýva. Ust. § 92 ods. 8 ZoB totiž pojednáva len o písomnej výzve banky voči svojmu klientovi, t. j. výzve banky k úhrade omeškaných splátok úveru, ktorá môže byť vykonaná kedykoľvek za trvania omeškania dlžníka. Ak by zákonodarca mienil týmto ustanovením poskytnúť dlžníkovi lehotu na dobrovoľné plnenie po dobu 90 dní od doručenia výzvy, bolo by to v ustanovení § 92 ods. 8 ZoB výslovne a jednoznačne uvedené. Postup súdu, ktorým si súd „upravil“ zákonné ustanovenie § 92 ods. 8 ZoB a nad rámec zákona „upravuje“, že omeškanie dlžníka nastáva až doručením výzvy banky (t. j. v rozpore s ust. § 517 ods. 1 OZ podľa súdu nenastáva omeškanie okamihom, kedy dlžník neplní svoj záväzok riadne a včas) je v priamom rozpore s ústavným princípom trojdelenia moci, na základe ktorého právomoc meniť zákony prináleží moci zákonodarnej (nie moci súdnej). Odkazoval na citované rozhodnutia súdov a na to, že postupca žalovaného vyzýval aj výzvami zo dňa 7.3.2015, 4.4.2015, 4.5.2015 až 3.6.2015, 4.7.2015, 3.8.2015, 5.9.2015 až 5.12.2015, vrátane upomienok za obdobie od 5.2.2016 do 5.8.2016, kedy za jednotlivé výzvy vyúčtoval žalovanému aj zmluvnú pokutu.

14. Pokiaľ ide o otázku aktívnej legitímácie žalobcu, predmetnú skutočnosť žalobca preukázal predloženým oznámením o postúpení pohľadávky zo strany postupcu, ako aj zmluvou o postúpení pohľadávok spolu s príslušnou časťou prílohy k zmluve o postúpení pohľadávok, čím splnil podmienky v zmysle ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách, čo aj preukázal platobnou históriou úveru, predloženými kvalifikovanými výzvami zo strany postupcu, nespornými skutkovými tvrdeniami, ako aj priloženými dôkazmi o doručovaní priamo žalovanému (viď výzvu zo dňa 18.12.2018), ako aj podacím hárkom, ktorý bez ďalšieho preukazuje doručenie do sféry dispozície žalovaného, na ktorý súd absolútne neprihliadol s tým, že v čl. 10 bod 10.3 VOP si strany sporu dohodli obyčajné doručovanie, vychádzajúc aj z R 4/2021 o naplnení fikcie doručenia. Navrhoval, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok tak, že žalobe žalobcu vyhovie, resp. v zmysle § 389 ods. 1 CSP rozsudok zruší a vec vráti súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

15. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

16. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 Civilného sporového poriadku účinného od 1.7.2016, ďalej len „CSP“), prejednal odvolanie žalobcu ako odvolanie podané včas a oprávnenou osobou bez nariadenia pojednávania v zmysle § 379 CSP a § 380 CSP spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

17. Žalobca uplatnil odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b/, f/ a h/ CSP, t.j. súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces; súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

18. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b/ CSP spočíva v tom, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné právo v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, pričom tu patrí aj nepreskúmateľnosť odôvodnenia rozhodnutia.

19. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f/ CSP sa týka chyby v zisťovaní skutkového stavu veci súdom, spočívajúcej v tom, že skutkové zistenie, ktoré bolo podkladom pre jeho rozhodnutie je nesprávne v tom zmysle, že nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, pričom medzi chybami skutkového zistenia a chybami právneho posúdenia je úzka vzájomná súvislosť, keďže príčinou nesprávnych (v zmysle nedostatočných) skutkových zistení môže byť chybný právny názor, v dôsledku ktorého súd zisťoval iné skutočnosti, príp. zisteným skutočnostiam prisudzoval iný právny význam.

20. Skutkové zistenie nezodpovedá vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s § 191 ods. 1 CSP (dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pričom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo) a to vzhľadom na to, že buď vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán sporu nevyplývali, ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo. Nesprávne sú i také skutkové zistenia, ktoré založil na chybnom hodnotení dôkazov. Ide o situáciu, keď je logický rozpor v hodnotení dôkazov (v úsudku medzi porovnávanými skutočnosťami), príp. poznatkov, ktoré vyplývali z prednesov strán sporu alebo, ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, event. vierohodnosti alebo, keď výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 185 - § 211 CSP. Pri hodnotení dôkazov je potrebné zohľadniť aj iné okolnosti ako sú vzájomná nadväznosť, súlad alebo rozpor medzi skutočnosťami, ktoré z vykonaného dôkazu vyplývajú a pod. Skutkové zistenie ako výsledok hodnotenia dôkazov nemôže byť zásadne správne, ak hodnotenie dôkazov súdom prvej inštancie nezodpovedá § 191 ods. 1 CSP, lebo hodnotil každý dôkaz len jednotlivo a nie aj v ich vzájomnej súvislosti. Skutkové zistenie nie je správne ani vtedy, ak medzi vykonaným dôkazom (jeho obsahom) a z neho vyodeným (čiastkovým) skutkovým záverom, je zrejmy nesúlad.

21. K odvolaciemu dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. h/ CSP odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

22. Odvolací súd konštatuje naplnenie hore namietaných odvolacích dôvodov, keďže súd prvej inštancie vykonané dôkazy nevyhodnotil v súlade s ust. § 191 a § 192 CSP a preto dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, na základe ktorých aj nesprávne založil svoje rozhodnutie, čím zo zisteného skutkového stavu vyvodil aj nesprávny právny záver o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v spore, apelujúc na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 8Cdo/169/2020, z ktorého vyplýva, že „za výzvu na plnenie pred postúpením pohľadávky podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách možno považovať aj oznámenie o vyhlásení predčasnej splatnosti, ak jeho obsahom je výzva dlžníkom na zaplatenie pohľadávky“. V danej veci ide o oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti, s výzvou na zaplatenie do 15 dní zo dňa 23.1.2018 na č.l. 145 spisu s odkazom na pripojený podací hárok, ako aj následne učenú výzvu zo dňa 18.12.2018 na č.l. 65 spisu.

23. Podľa § 92 ods. 8 veta prvá zák. č. 483/2001 Z.z. o bankách, ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len "postupník"), aj bez súhlasu klienta; týmto nie sú dotknuté pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o spotrebiteľskom úvere podľa osobitného predpisu ani pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o úveroch na bývanie podľa osobitného predpisu.

24. V zhode s odvolateľom má odvolací súd za to, že z citovaného znenia § 92 ods. 8 zák. o bankách nevyplýva požiadavka, k akej pri interpretácii právnej normy dospel súd prvej inštancie a to, aby postupca t.zn. banka bol povinný pred postúpením pohľadávky dlžníka - žalovaného na možnosť postúpenia osobitne upozorniť. Z citovaného znenia výslovne vyplýva len, že banka môže postúpiť svoju pohľadávku, ak je napriek písomnej výzve banky jej klient/dlžník nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke.

25. Tu ale vyvstáva otázka doručovania, ktorú treba posudzovať s odkazom na rozhodnutie NS SR sp.zn. 5Cdo 36/2020, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk NS a súdov SR 1/2021 pod č. 4, kde právna veta znie: „Ustanoveniu § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka neodporuje a zásade zmluvnej voľnosti zodpovedá aj dohoda spotrebiteľa a veriteľa v spotrebiteľskej zmluve o tom, že pri doručovaní zásielky spotrebiteľovi sa môže uplatniť fikcia doručenia zásielky na poslednú známu adresu spotrebiteľa.

Ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách v znení do 31. decembra 2016 oprávňovalo banku postúpiť tretej osobe len pohľadávku, ktorá bola v čase postúpenia splatná“.

26. Z rozhodnutia sp. zn. 5Cdo 36/2020 vyplýva, že:

„11.1. Ustanovenie § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka upravuje režim doručovania hmotnoprávných úkonov. V zmysle uvedeného ustanovenia prejav vôle pôsobí voči neprítomnej osobe od okamihu, keď jej dôjde. V danom prípade sa jedná o takzvanú teóriu dôjdenia, a teda pri hmotnoprávných úkonoch sa nevyžaduje skutočné doručenie a prevzatie písomnosti zachytávajúcej právny úkon.

11.2. Účinnosť adresovaných jednostranných hmotnoprávných úkonov v režime Občianskeho zákonníka, resp. celkovo v oblasti súkromného práva predpokladá, že prejav vôle dôjde, resp. je doručený adresátovi, t. j. že sa dostane do sféry jeho dispozície - už týmto okamihom začína právny úkon pôsobiť voči druhej zmluvnej strane. Slovné spojenie „dostane do jeho dispozičnej sféry“ nemožno vykladať v zmysle procesnoprávných predpisov. Je ním potrebné rozumieť objektívnu možnosť neprítomnej osoby zoznámiť sa s jej adresovaným právnym úkonom. Právna teória i súdna prax takou možnosťou chápe nielen samotné prevzatie písomného hmotnoprávného úkonu adresátom, ale i také prípady, kedy doručením listu či telegramu, obsahujúceho prejav vôle, do bydliska alebo sídla adresáta či do jeho poštovej schránky, poprípade i hodením oznámenia do poštovej schránky o uložení takej zásielky, nadobudol adresát hmotnoprávného úkonu objektívnu príležitosť zoznámiť sa s obsahom zásielky. Pritom nie je nevyhnutné, aby sa adresát skutočne zoznámil s obsahom hmotnoprávného úkonu, postačuje, že mal objektívnu možnosť spoznať jeho obsah (napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. januára 2011 sp. zn. 5Cdo/129/2010). Teória dôjdenia vychádza z toho, že z hľadiska pôsobenia (perfektnosti) prejavu vôle nie je dôležitá skutočná vedomosť adresáta právneho úkonu, pretože inak by adresát mohol účinkom prejavu vôle druhého účastníka zabrániť nepreberaním písomností. Dôjdením do sféry vplyvu príjemcu sa rozumie napríklad vhoďenie listu do schránky príjemcu alebo dôjdenie mailu na mailovú adresu príjemcu, ak príjemca dal v zmluve najavo, že písomnosti možno posilať aj elektronicky. Rozhodujúce je objektívne hľadisko, t. j. ak sa preukáže, že adresát mal reálnu možnosť oboznámiť sa s prejavom vôle, nastávajú právne účinky jednostranného právneho úkonu obsahujúceho takýto prejav bez ohľadu na to, či sa s ním adresát skutočne oboznámil. Pre čas dôjdenia prejavu vôle ďalej platí, že prejav vôle musí dôjsť adresátovi v čase, v ktorom sa podľa obvyklých okolností mohol s obsahom prejavu vôle oboznámiť; záleží teda na tom, kedy adresát mal a mohol predpokladať prijatie prejavu. Dôjdením prejavu vôle do dispozičnej sféry adresáta sa završuje proces účinného doručenia právneho úkonu a od tohto momentu je právny úkon pre konajúci subjekt záväzný a nemožno ho jednostranne odvolať.

11.3. V zmluvnej právnej praxi sa zvyknú v súvislosti s doručovaním právnych úkonov a iných listín v zmluvách používať dojednania upravujúce tzv. fikciu doručenia, podľa ktorej sa zásielka považuje za doručenú bez ohľadu na to, či doručenie (v zmysle faktického prevzatia zásielky) bolo reálne vykonané. V tomto smere možno rozlišovať dve situácie fikcie doručenia, a to: 1/ zásielka sa považuje za doručenú uplynutím vopred určených dní odo dňa jej odoslania, 2/ zásielka sa považuje za doručenú dňom jej vrátenia odosielaťúcemu subjektu z dôvodu neprevzatia adresátom. K prvému spôsobu dojednania fikcie doručenia zaujala súdna prax odmietavé stanovisko, podľa ktorého dohodou zmluvných strán nemožno platne dojednať nevyvrátiteľnú domnienku ani fikciu, že určitá zásielka obsahujúca právny úkon sa považuje za doručenú len na základe jej odoslania bez toho, aby došla do sféry adresáta. Podľa tohto názorového prúdu fikcia doručenia neobstojí ako platne dojednaná pre jej rozpor s ustanovením § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka v spojení s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka. Princíp doručovania právnych úkonov ako podmienka ich účinnosti vyplýva nielen z § 45 Občianskeho zákonníka, ale je jednou z hlavných zásad súkromného práva. Je neprípustné, aby k vzniku, zmene alebo zániku práv a povinností účastníkov právnych vzťahov dochádzalo na základe prejavu vôle konajúceho subjektu bez toho, aby mal adresát minimálne objektívnu možnosť sa s týmto úkonom oboznámiť - ak má byť určitý právny úkon uskutočnený jednou osobou významný pre inú osobu, musí mať táto osoba aspoň príležitosť spoznať jeho obsah (musí dôjsť do jej dispozičnej sféry). Dispozičná sféra adresáta je vymedzená zmluvne dohodnutým doručovacím režimom, t. j. kontaktnými adresami účastníkov alebo určením kontaktnej osoby (spravidla v záhlaví zmluvy) s tým, že doručenie písomnosti je účinné už tým, že sa doručí do dohodnutého miesta alebo určenej osobe. Týmto okamihom sa zásielka dostáva do sféry adresáta, pričom už nie je dôležité, či sa adresát s obsahom zásielky zoznámil alebo nie. Z podstaty doručovania tak pre účastníkov zmluvného vzťahu vyplýva povinnosť zabezpečiť v danom mieste alebo u určenej osoby prijímanie zásielok. Pri zmene dohodnutého režimu doručovania majú zmluvné strany vzájomnú oznamovaciu povinnosť, aby sa zabezpečila účinnosť doručovania právnych úkonov - zmluvnej strane nemožno pričítať v jej neprospech, že doručovala na pôvodne dohodnutú adresu, ak jej

táto zmena nebola včas Rozhodnutia vo veciach občianskoprávných Zbierka stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR 1/2021 33 oznámená (z dôvodu právnej istoty v právnych vzťahov možno odporučiť dojednať notifikačnú povinnosť týkajúcu sa zmien v doručovaní výslovným spôsobom v zmluve). Je neprípustné, aby adresát porušením povinnosti oznámiť novú adresu požíval výhody spočívajúce v zmaření právnych účinkov pre neho nepriaznivých právnych úkonov, a to na úkor konajúcej osoby, ktorá koná v súlade s tým, čo bolo pre doručovanie dohodnuté. Pri druhom spôsobe dojednania fikcie doručenia je irelevantné, či sa adresát v mieste doručovania skutočne zdržiava - dôležité je to ako vymedzil spôsob prijímania zásielok v zmluve. Predpokladá sa, že ak účastník zmluvy uvedie určitú adresu, tak tým vymedzil svoju dispozičnú sféru, kde má zabezpečenú možnosť oboznámiť sa s doručovanou zásielkou. Opačná argumentácia by totiž viedla k absurdným dôsledkom - zmluvná strana by úmyselne uviedla adresu, na ktorej sa nezdržiava, aby znemožnila účinné doručovanie. Takto dojednanú fikciu doručenia možno istým spôsobom považovať za nadbytočnú, nakoľko pri doručovaní hmotnoprávných úkonov sa nevyžaduje reálne prevzatie zásielky adresátom - z toho vyplýva, že aj bez takto dojednanej fikcie doručenia sa bude právny úkon považovať za doručený bez ohľadu na jeho faktické prevzatie, ak dôjde do dispozičnej sféry adresáta. Konceptcia Občianskeho zákonníka je postavená na dispozitívnosti väčšiny jeho ustanovení, pričom v mnohých prípadoch je ponechané na zmluvnej slobode účastníkov, akým spôsobom pre svoje záväzkové vzťahy zákonnú úpravu modifikujú. V súlade s ustanovením § 2 ods. 3 Občianskeho zákonníka si totiž účastníci môžu vzájomné práva a povinnosti upraviť dohodou odchylné od zákona, ak to zákon výslovne nezakazuje a ak z povahy ustanovení zákona nevyplýva, že sa od nich nemožno odchyliť. Z povahy ustanovenia § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka vyplýva, že ide o kogentné ustanovenie, ktoré nepripúšťa odchylnú dohodu zmluvných strán v podobe fikcie doručenia. Právna konštrukcia doručovania upravená týmto ustanovením totiž zabezpečuje spravodlivé vyvažovanie záujmov zmluvných strán. Adresátovi právneho úkonu poskytuje možnosť oboznámiť sa s obsahom právneho úkonu a taktiež istotu, aby účinky daného právneho úkonu nenastali bez toho, že mu to nebolo umožnené. Subjekt realizujúci právny úkon má na druhej strane istotu, že doručovaný právny úkon sa stane právne perfektným a vyvolá zamýšľané právne následky aj v prípade, že sa adresát vyhýba prevzatíu zásielky, príp. zmarí jej doručenie hoci i z nebanlivosti (napr. zmenou doručovacej adresy bez oznámenia tejto skutočnosti druhej zmluvnej strane). Tu je potrebné poukázať práve na požiadavku právnej istoty na strane adresáta, aby sa mohol s prejavom vôle oboznámiť, ale zároveň sa chráni aj právna istota odosielateľa v tom zmysle, že ak sa adresát mal možnosť (príležitosť) oboznámiť s prejavom vôle, ale sa tak nestalo, prejav vôle sa považuje za účinný. Pritom nie je podstatné, či sa adresát s obsahom zásielky aj skutočne oboznámil. Je potrebné si však uvedomiť, že v prípade sporu o doručení písomnosti bude dôkazné bremeno o doručení zaťažovať odosielateľa. Je preto vhodné, aby odosielateľ vhodným spôsobom doručenie zásielky adresátovi zdokumentoval, resp. ju vedel relevantne preukázať.“

27. Až za dodržiavania hore uvedených zákonných predpokladov, ktoré vychádzajú z citovaných rozhodnutí NS SR, môže súd jednoznačne dospieť k záveru, že žalobca sa ako postupník na základe zmluvy o postúpení stal veriteľom postúpenej pohľadávky, a preto jeho aktívna vecná legitímácia v spore na jej vymáhanie je alebo nie je daná.

28. Vzhľadom k hore uvedeným skutočnostiam odvolací súd v zmysle § 389 ods. 1 písm. b/ a c/ CSP s odkazom na § 391 ods. 1 CSP zrušil rozsudok a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie s tým, že úlohou súdu po vrátení veci bude opätovne vec prejednať a vo veci rozhodnúť tak, aby nesprávnym procesným postupom nedošlo k znemožneniu stranám sporu uskutočňovať im patriace procesné právo v takej miere, aby došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, t.j. v súlade so zákonnými ustanoveniami vytvoriť stranám sporu priestor vo veci konať a vyjadriť sa ku konkrétnym skutkovým tvrdeniam a vec právne správne posúdiť s odkazom na citované rozhodnutia NS SR, berúc do úvahy aj dôkazy, na ktoré žalobca poukazoval v podanom odvolaní s tým, že v novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie aj o doterajších trovách konania vrátane trov odvolacieho konania podľa § 396 ods. 3 CSP.

29. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).